

201014346

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ВЛАДАТА НА КРАЛСТВОТО МАРОКО ЗА ЗАЕМНО ПОТТИКНУВАЊЕ И ЗАШТИТА НА ИНВЕСТИЦИИТЕ

Се прогласува Законот за ратификација на Договорот меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Кралството Мароко за заемно поттикнување и заштита на инвестициите,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 26 октомври 2010 година.

Бр. 07-4396/1
26 октомври 2010 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

З А К О Н

ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ВЛАДАТА НА КРАЛСТВОТО МАРОКО ЗА ЗАЕМНО ПОТТИКНУВАЊЕ И ЗАШТИТА НА ИНВЕСТИЦИИТЕ

Член 1

Се ратификува Договорот меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Кралството Мароко за заемно поттикнување и заштита на инвестициите, склучен во Рабат, на 11 мај 2010 година.

Член 2

Договорот во оригинал на македонски, арапски и на англиски јазик, гласи:

ДОГОВОР
ПОМЕЃУ
ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
И
ВЛАДАТА НА КРАЛСТВОТО МАРОКО
ЗА ЗАЕМНО ПОТТИКНУВАЊЕ И ЗАШТИТА НА ИНВЕСТИЦИИ

Владата на Република Македонија и Владата на Кралството Мароко, во понатамошниот текст "договорни страни",

Со желба да ја зајакнат нивната економска соработка за заедничка корист за двете држави,

Со намера да создадат и одржуваат поволни услови за инвестиции на инвеститори од едната договорна страна на територија на другата договорна страна,

Согледувајќи дека поттикнувањето и реципрочната заштита на инвестициите во согласност со овој договор ќе бидат погодни за стимулирање на деловната иницијатива и ќе го зголемат просперитетот на двете држави,

Се договорија како што следи:

Член 1
Дефиниции

За целите на овој договор:

1. Под "инвестиции" се подразбираат секој вид на вложени средства од инвеститори на едната договорна страна на територија на другата договорна страна во согласност со законите и прописите на договорната страна на чија територија е направена инвестицијата и вклучуваат посебно, но не и исклучиво:

- а) движен и недвижен имот и било кои поврзани сопственички права, како што се хипотеки, залог, право на задршка, и други слични права во согласност со закон;
- б) акции, удели, должнички хартии од вредност и која било друга форма на учество во компании;
- в) парични побарувања и побарувања врз основа на договор кои имаат финансиска вредност и заеми директно поврзани со конкретна инвестиција, со исклучок на:
 - (i) парични побарувања кои произлегуваат исклучиво од комерцијални договори за продажба на стоки и услуги; и
 - (ii) продолжување на кредит во врска со комерцијална трансакција, како што е трговско финансирање;
- г) права на интелектуална сопственост, како што е дефинирано во мултилатерални договори склучени под покровителство на Светската организација за интелектуална сопственост, доколку двете договорни страни се страни во такви договори, вклучувајќи авторски права, патенти, трговски марки, трговски имиња, франшизи, индустриски дизајн, технички процеси и други слични права;
- д) кое било право за спроведување економски активности доделени со закон или според договор, вклучувајќи концесии издадени во согласност со важечките прописи, кои го уредуваат вршењето на активности вклучувајќи истражување, обработка, ископување или експлоатација на природни ресурси, вклучувајќи ги и оние кои се наоѓаат во морските области што спаѓаат под надлежност на која било од страните.

Секоја промена на правната форма, во која средствата се инвестирани или реинвестирани нема да влијае на нивниот карактер како инвестиции, под услов таквата промена да не е во спротивност со одредбите на овој договор и. законодавството на договорната страна на чија територија е направена инвестицијата.

2. Под "инвеститор" се подразбира секое физичко или правно лице, на една договорна страна кое инвестира на територија на другата договорна страна во согласност со законите и прописите на втората договорна страна:

- а) под "физичко лице" се подразбира физичко лице кое има државјанство на таа договорна страна во согласност со нејзините закони; и

- б) под "правно лице" се подразбира секој субјект основан или организиран на територијата на една договорна страна во согласност со законите и прописите кои се во сила во таа договорна страна и кој има седиште заедно со своите главни економски активности на територијата на таа договорна страна.
3. Под "приноси" се подразбираат износи остварени од инвестиции и вклучуваат особено, иако не исклучиво, профит, камати, капитални добивки, дивиденди и надоместоци за авторски права.
4. Под "територија" се подразбира:
- во врска со Република Македонија: територијата на Република Македонија, вклучувајќи го копнениот, водениот и воздушниот простор, над кои Република Македонија во согласност со меѓународното право има суверени права и јурисдикција;
 - во врска со Кралството Мароко: територијата на Кралството Мароко, вклучувајќи ја и целата морска површина која се наоѓа под територијалните води на Кралството Мароко, која е или може да биде во иднина со законите на Кралството Мароко, во согласност со меѓународното право, како област во која можат да се остварат правата на Кралството Мароко во врска со морското дно и морската потпочва, како и природните ресурси.
5. Под "слободно конвертибилна валута" се подразбира валута која има широка употреба за вршење плаќања за меѓународни трансакции и често разменувана на водечките меѓународни девизни пазари.

Член 2

Поттикнување и заштита на инвестиции

1. Секоја договорна страна поттикнува и создава поволни услови за инвестиции на инвеститори од другата договорна страна на својата територија и ги одобрува таквите инвестиции во согласност со своите закони и прописи.
2. Секое проширување или трансформација на почетната инвестиција мора да биде направено во согласност со законите и прописите кои се на сила во договорната страна на чија територија е направена инвестицијата. Таквото проширување или трансформација ќе се смета како нова инвестиција, во смисла на овој договор.

3. На инвестициите од инвеститорите од една договорна страна на територија на другата договорна страна им се доделува фер и рамномерен третман од втората договорна страна, во согласност со принципите на меѓународното право, и ќе уживаат целосна заштита и безбедност.
4. Ниту една договорна страна не го попречува, на ниту еден начин, со неоправдани или дискриминаторски мерки, управувањето, одржувањето, користењето, уживањето или располагањето, на територијата на нејзината Држава, со инвестициите на инвеститорите од другата договорна страна.
5. Приносите од инвестиции, во случај на нивно реинвестирање во согласност со законите и прописите на договорната страна на чија територија е направена инвестицијата, ја уживаат истата заштита како онаа доделена на почетната инвестиција.
6. Ништо во овој договор нема да се толкува на начин што ќе спречи договорна страна да преземе каква било активност која се смета за неопходна за заштита на јавната безбедност, ред или јавното здравје или за заштита на животната средина, под услов тие мерки да не се применети на начин што би претставувал произволна или неоправдана дискриминација.

Член 3

Национален третман и третман на најповластена нација

1. Секоја договорна страна, на нејзина територија, им доделува на инвестициите на инвеститорите од другата договорна страна третман кој не е помалку поволен од оној кој им го доделува, во слични околности, на инвестиции на нејзините сопствени инвеститори или на инвестиции на инвеститори на која било трета држава, кое и да е поповолно за односниот инвеститор.
2. Секоја договорна страна им доделува, на територијата на својата држава, на инвеститорите од другата договорна страна, во однос на активностите поврзани со нивните инвестиции, третман кој не е помалку поволен од оној што им го доделува, во слични околности, на своите сопствени инвеститори или на инвеститорите на која било трета држава.
3. Одредбите од овој член во врска со третман кој е не помалку поволен од оној доделен на инвестиции на инвеститори и на инвеститори на било која трета држава не се толкуваат како обврска за едната договорна страна да им додели на инвестициите на инвеститорите и на инвеститорите на другата договорна страна

корист од било каков третман, повластувања или привилегија која произлегува од:

- а) која било постојна или идна економска, монетарна или царинска унија, слободна трговска зона, или слични меѓународни договори, вклучувајќи други форми на регионална економска соработка, во кои било која од договорните страни е или може да стане страна.
- б) Било кој меѓународен договор или спогодба во врска со оданочување.

Член 4 Надомест за загуби

На инвеститорите на една од договорните страни, чии инвестиции трпат штети или загуби поради војна, вооружен конфликт, револуција, услови на вонредна национална состојба, побуна, востание, бунт или други слични настани на територијата на другата договорна страна, таа договорна страна им доделува третман, во врска со реституција, обештетување, надоместување или друго порамнување, кој не е помалку поволен од оној што таа им го доделила на своите сопствени инвеститори или на инвеститори на која било трета држава. Плаќањата кои произлегуваат се вршат без задоцнување во конвертибилна и слободно пренослива валута.

Член 5 Експропријација и надомест

1. Инвестиции направени од инвеститори од која било договорна страна на територија на другата договорна страна нема да бидат предмет на било какви мерки на експропријација или национализација или било кои други мерки кои имаат ефект на одземање (во понатамошниот текст "експропријација"), освен доколку не се исполнети следните услови:

- а) мерките се преземени заради јавен интерес и во согласност со законски постапки;
- б) тие се преземени на недискриминаторска основа;
- в) тие се придружени со исплата на соодветен и ефективен надомест;

2. Износот на таквиот надомест ја претставува реалната пазарна вредност на експроприраната инвестиција веднаш пред спроведувањето на мерката или пред претстојната мерка да биде јавно објавена.
3. Таквиот надомест се исплаќа без неоправдано доцнење. Во случај на доцнење при исплатата, надоместот вклучува камата пресметана од датумот на достасување до датумот на исплатата, во согласност со националното законодавство на договорната страна на чија територија е експроприрана инвестицијата. Исплатите кои произлегуваат ќе бидат ефективно реализирани и слободно преносливи без какви било доцнења, во конвертибилна и слободно пренослива валута.

Член 6 Трансфери

1. Во врска со инвестиции извршени на нејзина територија инвеститори од другата договорна страна, секоја договорна страна им дозволува на инвеститорите од другата договорна страна, по исполнување на своите фискални обврски, трансфер на плаќањата поврзани со нивните инвестиции. Таквите трансфери ги вклучуваат, особено, иако не исклучиво:
 - а) капитал и дополнителни износи кои се користат за одржување или проширување на инвестиција;
 - б) приноси од инвестиции, како што е дефинирано во член 1;
 - в) износи потребни за отплата на заеми поврзани со инвестиции;
 - г) приходи од целосна или делумна продажба или ликвидација на инвестиција;
 - д) надоместоци во согласност со членовите 4 и 5 од овој договор;
 - ѓ) плати и други примања на државјани на секоја договорна страна на кои им било дозволено да работат на територијата на другата договорна страна во врска со одредена инвестиција;
 - е) плаќања кои произлегуваат од решени спорови во согласност со член 8 од овој договор.

2. Трансферите на плаќања од став 1 од овој член се вршат, без непотребно одлагање, во слободно конвертибилна валута, според важечкиот девизен курс на датумот на трансферот, во согласност со девизните прописи и постапаки кои се на сила на територијата на договорната страна на чија територија се направени инвестициите.
3. По исклучок на ставовите 1 и 2 од овој член, било која договорна страна, може на недискриминаторска основа да донесе или спроведе мерки во врска со прекугранични капитални трансакции и плаќања:
 - а) во случај на сериозно нарушување на платниот биланс или надворешни финансиски потешкотии или закани поврзани со нив, или
 - б) во случаи каде што, под исклучителни околности, движењата на капитал предизвикуваат или се закануваат да предизвикаат сериозни потешкотии за макроекономското управување, особено на монетарната и политиката на девизен курс; или
 - в) за заштита на правата на доверителите.
4. Мерките од став 3 од овој член:
 - а) нема ги надминуваат неопходните мерки за справување со околностите наведени во став 3 на овој член;
 - б) се привремени и се отстрануваат веднаш штом условите ќе го дозволат тоа, и
 - в) другата договорна страна е веднаш известена за нив.
5. Договорните страни, им доделуваат на трансферите на плаќањата од овој член, третман кој не е помалку поволен од оној доделен на трансферите на плаќања кои произлегуваат од инвестиции направени од инвеститори на трета држава.

Член 7 Суброгација

1. Доколку договорната страна или нејзина овластена агенција (во понатамошниот текст "осигурител") изврши исплата на сопствените инвеститори врз основа на гаранција или осигурување од некомерцијални ризици во однос на инвестиции направени на територијата на другата договорна страна, таа

договорна страна ја признава суброгацијата на осигурителот на сите права и побарувања кои произлегуваат од таквата инвестиција, и признава дека осигурителот има право да ги оствари тие права и да обезбеди извршување на побарувањата во иста мера како првичниот инвеститор.

2. Суброгираните права или побарувања не ги надминуваат основните права или побарувања на инвеститорот.
3. Во случај на суброгација како што е дефинирано во став 1 од овој член, инвеститорот нема право да бара побарување, освен ако не е овластен да го стори тоа од договорната страна или од нејзината овластена агенција.
4. Секој спор помеѓу договорна страна и осигурител се решава во согласност со одредбите од член 8 на овој договор.

Член 8

Решавање инвестициски спорови помеѓу договорна страна и инвеститор на другата договорна страна

1. Инвеститорот ја известува во писмена форма, вклучувајќи детални информации, договорната страна на чија територија е направена инвестицијата, за секој спор помеѓу инвеститор од една договорна страна и другата договорна страна во врска со наводна повреда на една или повеќе одредби од овој договор во врска со инвестиција. Колку што е можно, страните вклучени во спорот настојуваат да го решат спорот пријателски или преку консултации и преговори. Тие можат, на иницијатива на една од нив и како дел од нивните консултации и преговори, да се согласат да применат необврзувачка постапка од трета страна како што е медијација.

Ако спорот не може да се реши во рок од шест месеци од датумот на барањето за решавање, спорот може да се поднесе по избор на инвеститорот до:

- а) надлежниот суд на договорната страна на чија територија е направена инвестицијата, или
- б) Меѓународниот центар за решавање на инвестициони спорови (ICSID), основан со "Конвенцијата за решавање инвестициони спорови помеѓу држави и државјани на други држави" отворена за потпишување во Вашингтон на 18 март 1965 година, или
- в) ad-hoc арбитражен суд основан според правила за арбитража на Комисијата за меѓународно трговско право на Обединетите Нации (UNCITRAL).

2. За оваа цел, секоја договорна страна дава своја неотповиклива согласност за поднесување на споровите на меѓународна арбитража утврдени во потставовите (б) и (в) на овој член.
3. Откако инвеститорот ќе избере да го достави спорот до надлежниот суд на договорната страна на чија територија е направена инвестицијата или на арбитража како што е предвидено според подставовите (б) и (в) на овој член, овој избор ќе биде конечен за инвеститорот.
4. Арбитражниот суд решава врз основа на националното законодавство на договорната страна вклучена во спорот на чија територија се наоѓа инвестицијата, вклучувајќи ги и правилата на судир на законите, одредбите на овој договор, како и општо прифатените принципи на меѓународното право.
5. Арбитражните одлуки се конечни и обврзувачки за која било од страните во спорот. Секоја договорна страна се обврзува да ги спроведе овие одлуки во согласност со законите и прописите на својата држава.

Член 9

Рашавање спорови помеѓу договорните страни

1. Секој спор помеѓу договорните страни кој се однесува на толкувањето или примената на овој договор се решава, колку што е можно, помеѓу договорните страни со преговори преку дипломатски канали.
2. Ако спорот не може да се реши во рок од шест месеци, по барање на која било договорна страна, спорот се доставува до *ad hoc* арбитражен суд во согласност со одредбите од овој член.
3. Арбитражниот суд се основа на следниов начин: секоја договорна страна назначува еден арбитер и овие двајца арбитри се согласуваат државјанин на трета држава да биде назначен за претседател на судот. Арбитрите се назначуваат во рок од три месеци и претседателот во рок од пет месеци од датумот на кој, која било договорна страна ја известила другата договорна страна за нејзината намера да го достави спорот до арбитражен суд.
4. Доколку во роковите утврдени во став 3 од овој член не се направат потребните назначувања, која било договорна страна може да го покани претседателот на Меѓународниот суд на правдата да ги изврши потребните назначувања. Ако претседателот на Меѓународниот суд на правдата е државјанин на некоја од

договорните страни или на некој друг начин е спречен да ја извршува споменатата функција, потпретседателот на Меѓународниот суд на правдата се повикува да ги изврши потребните назначувања. Ако потпретседателот е државјанин на некоја од договорните страни или ако тој исто така е спречен да ја извршува споменатата функција, членот на Меѓународниот суд на правдата кој е следен во хиерархијата, а кој не е државјанин на некоја од договорните страни, се повикува да ги изврши назначувања.

5. Арбитражниот суд решава, врз основа на одредбите на овој договор и правилата и принципите на меѓународното право. Судот ги донесува своите одлуки со мнозинство гласови. Одлуките се конечни и обврзувачки за двете договорни страни. Секоја договорна страна се обврзува да ги спроведе овие одлуки во согласност со законите и прописите на својата држава.
6. Судот одлучува врз основа на сопствена постапка.
7. Секоја договорна страна ги сноси трошоците за својот арбитер и неговото застапување во арбитражната постапка. Трошоците за претседателот и сите други трошоци, ќе бидат во подеднакви делови покриени од договорните страни.

Член 10 **Поповолни одредби**

Ако националното право на која било договорна страна или обврските според меѓународното право кои се важечки или воспоставени потоа, помеѓу договорните страни, покрај овој договор, содржат правила, без разлика дали се општи или специфични, со кои на инвестициите направени од инвеститори од државата на другата договорна страна им се доделува право на третман поповолен од оној предвиден со овој договор, таквите правила, до степен до кој се поповолни, преовладуваат над овој договор.

Член 11 **Консултации**

По барање на која било договорна страна, другата договорна страна се согласува веднаш да одржи консултации во врска со толкувањето или примената на овој договор.

Член 12 **Примена**

Овој договор се применува на инвестиции направени на територијата на една договорна страна во согласност со нејзините закони и прописи

од инвеститори на другата договорна страна, без оглед дали се извршени пред или по влегувањето во сила на овој договор, но не се применува на кој било произлезен спор или побарување во однос на инвестиции направени пред влегувањето во сила на овој договор.

Член 13

Влегување во сила, времетраење и престанок

1. Овој договор влегува во сила триесет дена по датумот на последното известување на договорните страни дека нивните уставни барања, потребни за влегување во сила на овој договор, се исполнети.
2. Овој договор останува на сила за почетен период од десет години. Тој автоматски се продолжува за последователни периоди од десет години, освен ако најмалку една година пред истекот на секој следен период, една од договорните страни ја извести писмено преку дипломатски канали, другата договорна страна за својата намера да го прекине договорот.
3. Овој договор може да се менува со заемна согласност помеѓу договорните страни. Измените на договорот влегуваат во сила во согласност со постапката потребна за влегување во сила на овој договор утврдена во став 1 од овој член.
4. Во врска со инвестиции направени пред датумот на престанокот на овој договор, одредбите од член 1 до член 12 поврзани со тие инвестиции остануваат на сила за период од десет години од датумот на престанок на овој договор.

Како сведоци на горенаведеното, долупотпишаните претставници, соодветно овластени од нивните Влади, го потпишаа овој договор.

Подготвено во Рабат на 11 мај 2010 во два оригинални примерока, секој на македонски, арапски и англиски јазик, при што трите текста се подеднакво идентични. Во случај на несогласување при толкувањето ќе преовлада англискиот текст.

За Владата на
Република Македонија

За Владата на
Кралството Мароко

اتفاق

بين

حكومة جمهورية مقدونيا

وحكومة المملكة المغربية

بشأن تشجيع وحماية الإستثمارات على وجه التبادل

إن حكومة جمهورية مقدونيا وحكومة المملكة المغربية، المشار إليهما فيما يلي ب"الطرفين المتعاقدين"،

رغبة منهما في تدعيم التعاون الاقتصادي بينهما من أجل المصلحة المتبادلة للبلدين،

وعزما منهما على خلق والحفاظ على ظروف ملائمة لاستثمارات مستثمري أحد الطرفين المتعاقدين فوق تراب الطرف المتعاقد الآخر،

واعترافا منهما بأن تشجيع وحماية الاستثمارات على أساس هذا الاتفاق سيساهمان في تحفيز مبادرة الأعمال وسيدعمان التنمية في كلا الدولتين،

اتفقتا على ما يلي :

المادة 1

تعريف

لأغراض هذا الاتفاق :

1. "استثمارات" تعني كل أنواع الأصول المستثمرة من طرف مستثمري أحد الطرفين المتعاقدين فوق تراب الطرف المتعاقد الآخر، طبقا لقوانين وأنظمة الطرف المتعاقد الذي ينجز الاستثمار فوق ترابه وتشمل على وجه الخصوص، لا الحصر:

(أ) الممتلكات المنقولة وغير المنقولة، وأي حقوق الملكية المرتبطة مثل، الرهون والرهنون الحيازية والضمانات وحقوق مشابهة تحت القانون؛

(ب) الأسهم والقيم وسندات الشركات وأي نوع من المساهمة في شركات؛

(ج) الديون النقدية وحق تقديم أية خدمة تحت عقد ذي قيمة مالية والقروض المرتبطة مباشرة باستثمار خاص باستثناء:

أ- الديون النقدية التي تنشأ فقط من عقود تجارية لبيع السلع والخدمات؛ و

ب- توسع الديون المرتبطة بمعاملات تجارية، مثل تمويل التجارة؛

د) حقوق الملكية الفكرية كما هو معرف بها في الاتفاقيات متعددة الأطراف الموقعة تحت إشراف المنظمة العالمية لحقوق الملكية الفكرية، والتي يكون الطرفان المتعاقدان طرفين فيها، بما فيها حقوق المؤلف والبراءات والعلامات التجارية والأسماء التجارية والإمتهادات والتصاميم الصناعية والطرق التقنية وحقوق أخرى مشابهة؛

هـ) أي حق لممارسة أنشطة اقتصادية ممنوح من طرف القانون أو وفق عقد، بما في ذلك الامتيازات المعطاة وفق القوانين المعمول بها، المنظمة للقيام بهذه الأنشطة بما في ذلك التنقيب أو الزراعة أو استخراج أو استغلال الموارد الطبيعية بما في ذلك تلك المتواجدة في المناطق البحرية الخاضعة للسيادة القانونية لأي من الطرفين.

أي تعديل في الشكل القانوني الذي تم به استثمار أو إعادة استثمار الأصول لا يؤثر على الطابع الاستثماري لهذه الأخيرة اعتباراً أن ذلك التغيير لا يعارض مع مقتضيات هذا الاتفاق و مع قوانين الطرف المتعاقد الذي تم إنجاز الاستثمار فوق ترابه.

2. " مستثمر " يعني كل شخص طبيعي أو معنوي ينتمي إلى أحد الطرفين المتعاقدين والذي يستثمر فوق تراب الطرف المتعاقد الآخر وفق قوانين وأنظمة الطرف المتعاقد الأخير:

أ) عبارة "شخص طبيعي" تعني كل شخص ذاتي يحمل جنسية ذلك الطرف المتعاقد طبقاً لقانونه؛

ب) عبارة "شخص معنوي" تعني كل كيان تم إنشاؤه أو تنظيمه فوق تراب أحد الطرفين المتعاقدين وفقاً للقوانين والأنظمة الجاري بها العمل لدى ذلك الطرف المتعاقد والذي توجد إدارته المركزية وأنشطته الاقتصادية معاً فوق تراب ذلك الطرف المتعاقد.

3. "مداخل" تعني المبالغ الناتجة عن الاستثمارات وتتضمن على وجه الخصوص، لا الحصر، الأرباح والفوائد وعوائد الرساميل والأرباح الموزعة والمستحقات.

4 "تراب" يعني :

- بالنسبة لجمهورية مقدونيا، تراب جمهورية مقدونيا بما فيه الأراضي، والمياه والأجواء والتي يمارس فيها البلد المعني طبقاً للقانون الدولي، حقوقه السيادية وقوانينه؛

- بالنسبة للمملكة المغربية، تراب المملكة المغربية بما فيه أية منطقة بحرية واقعة وراء المياه الإقليمية للمملكة المغربية التي تم تعيينها أو سيتم تعيينها فيما بعد بموجب تشريع المملكة المغربية، طبقاً للقانون الدولي، كمنطقة يمكن أن تمارس ضمنها المملكة المغربية حقوقها المتعلقة بأعماق البحار وتحت قاع البحر وكذا الموارد الطبيعية.

5. "عملة قابلة للتحويل" تعني عملة مستعملة على نطاق واسع للأداء في إطار معاملات دولية وآتية هي قابلة للتحويل على نطاق واسع في أهم أسواق الصرف العالمية.

المادة 2

تشجيع وحماية الاستثمارات

1. يقوم كل طرف متعاقد بتشجيع وخلق ظروف ملائمة فوق ترابه للاستثمارات المنجزة من طرف مستثمري الطرف المتعاقد الآخر وبقيبل هذه الاستثمارات طبقاً لقوانينه وأنظمته.

2. كل توسيع أو تحويل لاستثمار أصلي يجب أن ينجز طبقاً للقوانين والتنظيمات الجاري بها العمل في الطرف المتعاقد الذي أنجز الاستثمار فوق ترابه. يعتبر هذا التوسيع أو التحويل بمثابة استثمار جديد بمعنى هذا الاتفاق.
3. تمنح الاستثمارات المنجزة من طرف مستثمري أحد الطرفين المتعاقدين فوق تراب الطرف المتعاقد الآخر، من قبل هذا الأخير، معاملة عادلة ومنصفة طبقاً لمبادئ القانون الدولي، وتتمتع هذه الاستثمارات بحماية وأمن كاملين.
4. لا يحق لأي طرف متعاقد، بأي حال من الأحوال، اتخاذ تدابير غير معقولة أو تمييزية تعوق إدارة أو صيانة أو استخدام أو التمتع أو التصرف من استثمارات مستثمري طرف متعاقد فوق تراب الطرف المتعاقد الآخر.
5. تتمتع مداخيل الاستثمار، في حالة إعادة استثمارها طبقاً لقوانين وتنظيمات الطرف المتعاقد الذي أنجز الاستثمار فوق ترابه، بنفس الحماية الممنوحة للاستثمار الأصلي.
6. لا يمنع أي شيء في هذا الاتفاق أي طرف متعاقد من إتخاذ أي إجراء يعتبر لازماً لحماية الأمن العام أو النظام العام أو الصحة العمومية أو لحماية البيئة، شريطة أن لا يتم تطبيق هذه التدابير بطريقة من شأنها أن تشكل وسيلة تعسف أو تمييز غير مبرر.

المادة 3

المعاملة الوطنية و معاملة الدولة الأكثر رعاية

1. يمنح كل طرف متعاقد فوق تراب دولته لاستثمارات مستثمري الطرف المتعاقد الآخر معاملة لا تقل أفضلية عن تلك التي يمنحها، في ظروف مشابهة، لاستثمارات مستثمري دولته أو لاستثمارات مستثمري دولة ثالثة، و يؤخذ بالمعاملة الأكثر أفضلية بالنسبة للمستثمر المعني بالأمر.
 2. يمنح كل طرف متعاقد فوق تراب دولته لمستثمري الطرف المتعاقد الآخر، في ما يخص الأنشطة المرتبطة باستثماراتهم، معاملة لا تقل أفضلية عن تلك التي يمنحها، في ظروف مشابهة، لمستثمري دولته أو مستثمري دولة ثالثة.
 3. لا يمكن تفسير مقتضيات هذه المادة المتعلقة بالمعاملة التي لا تقل أفضلية عن تلك الممنوحة لاستثمارات مستثمري أو مستثمري دولة ثالثة بكيفية تلزم أحد الطرفين المتعاقدين منح استثمارات مستثمري ومستثمري الطرف المتعاقد الآخر الاستفادة من أية معاملة أو تفضيل أو امتياز بموجب:
- أ- أي اتحاد اقتصادي أو نقدي أو جمركي أو منطقة تبادل حر حالياً أو لاحقاً أو اتفاقيات دولية مماثلة أو أي نوع آخر من التعاون الاقتصادي الإقليمي يكون أحد الطرفين المتعاقدين عضواً فيه حالياً أو لاحقاً، أو
- ب- أية اتفاقية أو ترتيب دولي يتعلّق بالجباية.

المادة 4

التعويض عن الخسائر

يحظى مستثمرو أحد الطرفين المتعاقدين الذين لحقت باستثماراتهم أضرار أو خسائر ناجمة عن الحرب أو نزاع مسلح أو ثورة أو حالة طوارئ وطنية أو تمرد أو اضطراب وطني أو شغب أو أحداث مماثلة أخرى فوق تراب الطرف المتعاقد الآخر من قبل الطرف المتعاقد الأخير، فيما

يتعلق بالاسترجاع أو التعويض، أو أي حل آخر، بمعاملة لا تقل رعاية عن تلك التي يمنحها للمستثمرين من دولته أو لمستثمري أي دولة ثالثة. تحول المبالغ الناتجة المدفوعة، بدون تأخير غير مبرر، بعملة قابلة للتحويل بحرية.

المادة 5

نزاع الملكية والتعويض

1. لا تخضع الاستثمارات المنجزة من قبل مستثمري أي طرف من الطرفين المتعاقدين فوق تراب الطرف المتعاقد الآخر لنزع الملكية، أو للتأميم أو لأي إجراءات لها نفس أثر سلب الملكية (المشار إليها في ما بعد بـ "نزع الملكية") إلا إذا اكتملت الشروط التالية:
(أ) تكون التدابير قد اتخذت لغرض المصلحة العامة وطبقا للمسطرة القانونية الواجبة،
(ب) ويتم اتخاذها على أساس غير تمييزي،
(ج) وتكون مصحوبة بدفع تعويض ملائم و فعلي.
2. يعادل مبلغ هذا التعويض القيمة السوقية الحقيقية للاستثمار الذي تم نزع ملكيته مباشرة قبل اتخاذ هذا الإجراء أو قبل الإعلان عن هذا الإجراء للعموم.
3. يؤدي التعويض بدون تأخير غير مبرر. في حالة تأخير في الأداء تترتب عن التعويض فائدة تحسب ابتداء من تاريخ الاستحقاق إلى تاريخ الأداء، حسب تشريع الطرف المتعاقد الذي تم إنجاز الاستثمار فوق ترابه. ويكون التعويض مستحقا فعليا كما يتم تحويله، بدون تأخير غير مبرر، بعملة قابلة للتحويل بحرية.

المادة 6

التحويلات

1. بالنظر للاستثمارات المنجزة فوق ترابه. من طرف مستثمري الطرف المتعاقد الآخر، يسمح كل طرف متعاقد لمستثمري الطرف المتعاقد الآخر، بعد أدائهم لواجباتهم الجبائية، بتحويل المبالغ المتعلقة باستثماراتهم. وتشمل هذه التحويلات على وجه الخصوص لا الحصر:
 - أ - رأس المال والمبالغ الإضافية اللازمة لصيانة وزيادة الاستثمار؛
 - ب - مداخيل الاستثمار كما هي مبينة في المادة 1؛
 - ج - المبالغ اللازمة لتسديد القروض المتعلقة بالاستثمار؛
 - د - العوائد الناتجة عن بيع أو تصفية كلية أو جزئية للاستثمار؛
 - هـ - التعويضات المدفوعة طبقا للمادتين 4 و5 من هذا لاتفاق؛
 - و - مرتبات ومكتسبات أخرى لمواطني ينتمون إلى أحد الطرفين المتعاقدين والذين سمح لهم بالعمل فوق تراب الطرف المتعاقد الآخر في إطار استثمار ما،
 - ز - الأداءات الناتجة عن تسوية نزاع بمقتضى المادة 8 من هذا لاتفاق.

2. تتم التحويلات المشار إليها في الفقرة 1 من هذه المادة بعملة قابلة للتحويل بحرية، دون تأخير غير مبرر، و بسعر الصرف المعمول به في تاريخ التحويل وبمقتضى القوانين والأنظمة الجاري بها العمل فوق تراب الطرف المتعاقد الذي أنجزت فوق ترابه الاستثمارات.

3. على الرغم من الفقرتين 1 و 2 من هذه المادة، يمكن لأي من الطرفين المتعاقدين، على أساس غير تمييزي، اعتماد أو الإبقاء على تدابير متصلة برأس المال عابر الحدود وعمليات الأداء:

(أ) في حالة صعوبات، أو تهديدات خطيرة لميزان الأداءات والمالية الخارجية، أو

(ب) في الحالات التي، في ظروف استثنائية، تسبب تحركات رأس المال أو تهدد بأن تسبب صعوبات خطيرة لإدارة الاقتصاد الكلي، ولاسيما سياسات النقد وأسعار الصرف، أو

(ج) لحماية حقوق الدائنين.

4. التدابير المشار إليها في الفقرة 3 من هذه المادة يجب أن:

(أ) لا تتجاوز ما هو ضروري للتعامل مع الظروف المنصوص عليها في الفقرة 3 من هذه المادة؛

(ب) تكون مؤقتة وينم إلغاؤها في أقرب وقت تسمح به الظروف، و

(ج) تبلغ فوراً للطرف المتعاقد الآخر.

5. يمنح الطرفان المتعاقدان تحويلات الأداءات المشار إليها في هذه المادة معاملة لا تقل تفضيلاً عن تلك الممنوحة لتحويلات الأداءات الناشئة عن الاستثمارات التي يقوم بها مستثمرون من دولة ثالثة.

المادة 7

الحلول محل المستثمر

1. إذا قام أي طرف متعاقد أو من يقوم مقامه (المشار إليه فيما يلي بـ "المؤمن") بسداد تعويض لمستثمريه بموجب ضمان أو تأمين يغطي المخاطر غير التجارية المتعلقة باستثمار ما فوق تراب الطرف المتعاقد الآخر، فإن الطرف المتعاقد الأخير يقر بوجوب المؤمن في الالتزام بجميع الحقوق والطلبات التي يمارسها المستثمر المترتبة عن ذلك الاستثمار، ويقر أن المؤمن يسمح له بممارسة هذه الحقوق والقيام بهذه المطالبات كالمستثمر الأصلي.

2. لا يجب أن تتجاوز الحقوق أو المطالبات في حالة الحلول محل المستثمر القيمة الأصلية لحقوق ومطالبات المستثمر.

3. في حالة الحلول محل المستثمر كما ورد في الفقرة الأولى من هذه المادة، لا يحق للمستثمر طلب التعويض ما لم يرخص له من الطرف المتعاقد أو من يقوم مقامه.

4. أي نزاع ينشأ بين أحد الطرفين المتعاقدين و المؤمن يحل طبقاً لمقتضيات المادة 8 من هذا الاتفاق.

المادة 8

تسوية الخلافات المتعلقة بالاستثمار بين أحد الطرفين المتعاقدين و مستثمر الطرف المتعاقد الآخر

1. أي نزاع ينشأ بين مستثمر من أحد الطرفين المتعاقدين والطرف المتعاقد الآخر بشأن انتهاك مزعوم لأحد مقتضيات هذا الاتفاق أو أكثر، في ما يتعلق باستثمار ما، يتم الإشعار به كتابيا، بما في ذلك معلومات مفصلة، من قبل المستثمر إلى الطرف المتعاقد الذي أنجز الاستثمار فوق ترابه. ويجب، قدر الإمكان، على الأطراف المتورطة في النزاع أن تسعى إلى تسوية النزاع وديا أو عن طريق التفاوض والتفاوض. ويجوز لهم، بناء على مبادرة من أي منهما، وكجزء من التفاوض والتفاوض بينهما، الاتفاق على الاعتماد على إجراءات خارجية غير ملزمة مثل الوساطة.

إذا تعذرت تسوية هذا الخلاف في ظرف ستة أشهر ابتداء من تاريخ طلب التسوية، يمكن عرض النزاع وفقا لاختيار المستثمر على:

(أ) المحكمة المختصة للطرف المتعاقد الذي أنجز الاستثمار فوق ترابه، أو

(ب) مركز التحكيم الدولي لتسوية النزاعات المتعلقة بالاستثمار الذي أنشئ بموجب "الاتفاقية المتعلقة بتسوية النزاعات الخاصة بالاستثمارات بين الدول ورعايا دول أخرى"، المفتوحة للتوقيع بواشنطن في 18 مارس 1965، أو

(ج) محكمة تحكيم تنشأ لهذا الغرض طبقا لقواعد تحكيم لجنة الأمم المتحدة للقانون التجاري الدولي.

2. لهذا الغرض، يمنح كل طرف متعاقد موافقته النهائية على أن تعرض النزاعات على التحكيم الدولي المذكور في الفقرات الفرعية (ب) و(ج) من هذه المادة.

3. في حالة اختيار المستثمر عرض الخلاف على المحكمة المختصة للطرف المتعاقد الذي أنجز الاستثمار فوق ترابه أو على التحكيم كما هو مذكور بالفقرات الفرعية، (ب) و(ج) من هذه المادة، فإن هذا الاختيار يكون نهائيا بالنسبة للمستثمر.

4. تتخذ هيئة التحكيم قراراتها استنادا إلى القانون الوطني للطرف المتعاقد، والذي هو طرف في النزاع، والذي أنجز الاستثمار فوق ترابه، بما في ذلك القواعد المتعلقة بتنازع القوانين، ومقتضيات هذا الاتفاق ومبادئ القانون الدولي المقبولة عالميا.

6. ويكون قرار التحكيم نهائيا وملزما بالنسبة لطرفي النزاع، ويلتزم كل طرف متعاقد بتنفيذ هذا القرار طبقا لقوانين دولته.

المادة 9

تسوية الخلافات بين الطرفين المتعاقدين

1. إن أي خلاف ينشأ بين الطرفين المتعاقدين يتعلق بتأويل أو تطبيق هذا الاتفاق تتم تسويته بغفر الإمكان بين الطرفين المتعاقدين عن طريق المفاوضات عبر القنوات الدبلوماسية.

2. إذا تعذر تسوية الخلاف في ظرف ستة أشهر، يعرض على هيئة التحكيم بناء على طلب أحد الطرفين المتعاقدين حسب مقتضيات هذه المادة.
3. تتكون هيئة التحكيم على الشكل التالي: يعين كل طرف متعاقد عضوا في هيئة التحكيم. هذان العضوان يختاران معا بعد ذلك عضوا ثالثا من رعايا دولة أخرى كرئيس لهيئة التحكيم. يتعين تعيين أعضاء هيئة التحكيم خلال ثلاثة أشهر والرئيس خلال خمسة أشهر من تاريخ تبليغ أي من الطرفين المتعاقدين الطرف المتعاقد الآخر بنبته في طرح النزاع أمام هيئة التحكيم.
4. إذا لم تتم التعيينات الضرورية خلال الأجل المحددة في الفقرة 3 من هذه المادة، يقوم أحد الطرفين المتعاقدين بدعوة رئيس محكمة العدل الدولية للقيام بالتعيينات الضرورية. إذا كان رئيس محكمة العدل الدولية يحمل جنسية أحد الطرفين المتعاقدين أو إذا حال عائق دون ممارسته لهذه الوظيفة، يدعى نائب رئيس محكمة العدل الدولية للقيام بالتعيينات الضرورية، وإذا كان نائب الرئيس يحمل جنسية أحد الطرفين المتعاقدين أو إذا حال عائق دون ممارسته لمهامه، يدعى العضو الذي يليه أقدمية في المنصب في محكمة العدل الدولية و الذي ليس من رعايا أحد الطرفين المتعاقدين، ليقوم بالتعيينات الضرورية .
5. تتخذ هيئة التحكيم قرارها على أساس مقتضيات هذا الاتفاق وقواعد ومبادئ القانون الدولي. تتخذ هيئة التحكيم قراراتها بأغلبية الأصوات. تكون القرارات نهائية ومنزومة للطرفين المتعاقدين . يلتزم كل طرف متعاقد بتطبيق هذه القرارات طبقا لقوانين و تنظيمات دولته.
6. تحدد هيئة التحكيم مسطرتها الخاصة.
7. يتحمل كل طرف متعاقد مصاريف حكمه والذين يمثلونه في إجراءات التحكيم. أما المصاريف المتعلقة بالرئيس وأي مصاريف أخرى فتقسم مناصفة بين الطرفين المتعاقدين .

المادة 10

مقتضيات أكثر أفضلية

إذا تضمن القانون الوطني لأي من الطرفين المتعاقدين أو الالتزامات بموجب القانون الدولي القائم في الوقت الحالي أو مستقبلا بين الطرفين المتعاقدين بالإضافة إلى هذا الاتفاق قاعدة ، سواء كانت عامة أو خاصة ، تعطي الحق للاستثمارات التي يقوم بها مستثمرون من الطرف المتعاقد الآخر في معاملة أفضل من تلك التي ينص عليها هذا الاتفاق، تكون هذه القاعدة، إلى الحد الذي هو أكثر ملاءمة، غالبية على هذا الاتفاق.

المادة 11

مشاورات

يطلب من أحد الطرفين المتعاقدين، يقبل حالا الطرف المتعاقد الآخر بعقد مشاورات بخصوص تأويل وتطبيق هذا الاتفاق.

المادة 12

تطبيق الاتفاق

يطبق هذا الاتفاق على الاستثمارات المنجزة من طرف مستثمري أحد الطرفين المتعاقدين فوق تراب الطرف المتعاقد الآخر، طبقاً لقوانينه وتنظيماته، قبل أو بعد دخول هذا الاتفاق حيز التنفيذ. غير أن هذا الاتفاق لا يطبق على أي نزاع متعلق بالاستثمار نشب أو أي دعوى تخص الاستثمارات تم إيداعها قبل دخوله حيز التنفيذ.

المادة 13

الدخول حيز التنفيذ، مدة الصلاحية، التعديل والإنهاء

1. يدخل هذا الاتفاق حيز التنفيذ ثلاثين يوماً بعد تاريخ آخر إشعار للطرفين المتعاقدين باستكمال الإجراءات الدستورية المطلوبة لديهما لدخول الاتفاق حيز التنفيذ.

2. يبقى هذا الاتفاق ساري المفعول لمدة أولية من عشر سنوات، ويجدد تلقائياً لمدد متتالية من عشر سنوات، ما لم يشعر أحد الطرفين المتعاقدين الطرف المتعاقد الآخر، كتابياً، وعلى الأقل سنة قبل انتهاء أي مدة من المدد المتتالية، بنيته في إنهاء هذا الاتفاق.

3. يجوز تعديل هذا الاتفاق بالتراضي بين الطرفين المتعاقدين. وتدخل التعديلات على الاتفاق حيز التنفيذ وفقاً للإجراءات المطلوبة لدخول الاتفاق حيز التنفيذ كما ورد في الفقرة 1 من هذه المادة.

4. فيما يخص الاستثمارات المنجزة قبل تاريخ انتهاء هذا الاتفاق فإن مقتضيات المواد من 1 إلى 12 من هذا الاتفاق تبقى سارية المفعول لمدة عشر سنوات ابتداء من تاريخ إنهاء العمل بهذا الاتفاق.

و إسهاداً على ذلك، تم التوقيع على هذا الاتفاق من طرف الموقعين أسفله المفوضين على التوالي من طرف حكومتيهما .

وحرر بالرباط في 11 ماي 2010، في نظيرين أصليين باللغات المقدونية والعربية والإنجليزية، وللنصوص الثلاثة نفس الحجية. في حالة الاختلاف في تأويل مقتضيات هذا الاتفاق يرجح النص الإنجليزي .

عن

حكومة المملكة المغربية

عن

حكومة جمهورية مقدونيا

